

SEPHETHO SA KGOROTSHEKO YA MOLAO THEO SA DITHEKO TŠA GO SE LEFIŠWE MAKGETHO

Tshwane, 6 Oktobore 2023 – Khomišinare wa Ditirelo tša Motšhelo tša Afrika Borwa (SARS), Mrn. Edward Kieswetter, o amogetše sephetho sa Kgorotsheko ya Molaotheo sa morero magareng ga Nu Africa Duty Free Shops (Pty) Ltd le Ba bangwe le Tona ya Ditšhelete le Ba bangwe.

Molato o tšweletše ge Khomišinare wa SARS a šupeditše le go bega tirišompe ya mokgwatšhomo fao batseta ba bangwe ba ilego ba reka metsoko le madila a go se lefišwe lekgetho ka Afrika Borwa gomme ba di rekiša mmarakeng wa selegae. Dinyakišišo tše di akanyeditšwe gore fisikase e be e loba palo ya R100 million kgwedi ka kgwedi.

Tona ya Ditšhelete e begile tekolo gape ya tshepetšo ya dikgwebo tša makgetho a go se lefelwe, ao a akaretšago poeletšo ya dišetšulu tše di dirilwego ka fase ga Molao wa Khasetomo le Motšhelophahlogae le Molao wa VAT yeo e laola bagwebi ba go lefele makgetho.

SARS e ikgantše le mabenkele a go se lefele makgetho gore a lemošwe ka ga tirišompe ya ditšweletšwa tša go se lefelwe makgetho ke batho bao ba nago le tšhoutu le tokelo ya botseta, le go bolela ka lekgetho leo le šišintšwego la mokgwatšhomo wa khouta yeo laoletšego thekišo le theko ya ditšweletšwa tša madila le motsoko ke batseta.

Go šomana le tirišompe ye, phetošo go dišetšulu tša Molao wa Boleng bja go Oketšwa le Molao wa Khasetomo le Motšhelophahlogae di ile tša phatlalatšwa bakeng sa ditshwayotshwayo magareng ga Nofemere le Disemere 2020.

Tona o dumeletše diphetošo go dišetšulu tša Molao yeo e tsebagaditšwego go mokgwatšhomo wa khouta, gape yeo e tsentšwego tšhomong ka la 1 Julae 2021.

Kgwedi pele ga ge diphetošo di thomile go phethagatšwa, bagwebi ba rometše kgopelo ka Kgorotsheko Kgolo. Dikgopelo tše di tlhotlhane le maatla ao Tona a nago

le ona a molaotheo a go fetoša dišetšulu ^[1], go kgona go laolela kgwebišano, gammogo le tshepetšo yeo e tšeerwego ke Tona ya go fetoša dišetšulu tše. Bagwebi ba ganela gore tshepetšo e bile ya boithatelo, e se nang kelello gape ga se e sepetšwe ka paale.

Kgorotsheko Kgolo e sepetše ka kgaogelo ya barekiši gomme e phethile ka gore tshepetšo e be e se ya paale gape dipeelo tša semolao tše di filwego Tona di be di se tša molaotheo.

Merero ye mebedi e ile ya lebeledišwa ke Kgorotsheko ya Molaotheo, gomme kahlolelo e ile ya fedišwa.

Kgorotsheko ya Molaotheo e dumetše gore kganelo ya Khomišinare ya gore molao o be o se wa molaotheo, bjale ka ge taolelo ya Khuduthamaga e hloka matšato a go šoma ka potlako go emiša tirišompe, le gore lefapha la Palamente la tlhokomologo le be le amilwe: Kgorotsheko ya Molaotheo e hweditše:

“Ke dumelelana le Khomišinare gore diphešo tše go Dišetšulu di bohlokwa bakeng sa tshepetšo ya thelelo ya tiro ya molao wa fisikale le go kgontšha Khuduthamaga go tšea magato ka potlako le go phethagalo go emiša bomenetša goba tirišompe. Kamano ya Palamente ka fase ga 48(6) ya Molao wa Khasetomo e a hlokega go dira gore magato e be a sebaka se se telele go ba samaruri. Ka kakaretšo, maatla a semolao a Tona gore a fetoše Dišetšulu ga e ganetšwe go ya ka molaotheo. [Temana ya 99]

Khuduthamaga e maamong a makaone go feta Palamente go amogela dinyakwa tša tšatši ka tšatši le dikgopelo tša merero ya taolelo yeo e beetšwego ka go Dišetšulu go Molao wa Khasetomo le wa VAT. Taolelo ya Palamente e tšwetšapele taolelo ya tirišanoseboka gomme e kaonafatša phethagalo ya taolelopušo, bobedi bjo e lego tlamego ya semolaotheo. Palamente e dirile sephetho sa kgetho yeo e laetšago mabaka a pušo ao a laetšago gore mošomo wa go dira molao ka mokgwa wa phešo ya Dišetšulu go kaone e tlogelelwe ditsebi le phethagatšo ya Khuduthamaga. Mo mabakeng a, ga ke bone selo se

^[1] Bagwebi ba dirile kgopelo ya taolelo ka go laodiša karolo ya 75(15)(a)(i)(bb) ya Molao wa Khasetomo le Motšhelophahlogae 91 wa 1964 (Molao wa Khasetomo) le karolo 74(3)(a) ya Molao wa Motšhelo wa Boleng bja go Tlaleletšwa 89 wa 1991 (Molao wa VAT) ga o gate mošito o tee le Molaotheo gape o a fokola. Dikarolo tše di maatlafatša Tonago fetoša dišetšulu tša Molao.

se sa dumelelego ka sego. Kudu ka ge Palamente e swaretše tsenyatšhomong ya phethagalo ya tlhokomologo. [Temana ya 100]

Kgorotsheko ya Molaotheo gape e tiišeditše sephetho sa go diriša mokgwatšhomo wa khouta o be o se wa boithatelo, o se nago Kelelo gape o sa latelela semolao ka paale. Kgorotsheko e hweditše gore, go lebanwe le tirišompe ya go naba, go be go le bohlokwa gore khuduthamaga e fediše tirišompe ye gomme sephetho sa go tsebagatša mokgwatšhomo wa khouta e be e tloga e le tebo ya maleba.

Mabapi le tshepetšo yeo e lateletšwego, Kgorotsheko ya Molaotheo e hweditše gore go filwe tsebišo ya maleba go intasteri yeo gape e filwego sebaka sa go fetola. Go kahlolelo Kgorotsheko e šupeditše go nyakišišo yeo e dirilwego ka Khomišinare, ditherišano magareng ga SARS le DIRCO, phatlalatšo ya diphetošo tšeo di šišintšwego le tekologape ya Tona ya ditšhišinyo tšeo di amogetšwego.

Mafelelong Kgorotsheko Kgolo e phethile ka gore taolelo ya khuduthamaga e swanetše go bale taolelo ya maleba ya go araba ka potlako le ka matšato go thibela tirišompe gomme e dumeletšwe go dira diphetošo tšeo di laolelago intastery ka go fetša dišetšulu go Melao ya Khasetomo le Motšhelophahlogae. Ditshepetšo tšeo di latetšwego ke Khuduthamaga le SARS pele ga tsebagatšo ya mokgwatšhomo wa khouta o hweditšwe o latetšwe ka paale gape ka ditshepetšo tša maleba.

Kahlolelo ye a latela mohlala wa maikemišetšo a leano la SARS – SARS e tlo tšea magato gape ka potlako go thibela tirišompe le manyofonyofo a mokgotšhomo wa motšhelo le Khasetomo, gape, ka go dira bjalo, SARS e tlo tšea magato go ya ka ditaetšo tša molao le go latela mešomo yeo e beetšwego go Molaotheo wo re o latelago ka thakgaselo.

Go hwetša tshedimošo enngwe, ka kgopelo ikgokaganye le SarsMedia@sars.gov.za